

BÖLÜM 35

Küçük Çocuklara Cinsel Bilgi Nasıl Verilir?

Asiye ARICI GÜRBÜZ¹

GİRİŞ

Cinsel bilgi, çocukların cinsiyete özgü farklılıkları belirleme, vücudun cinsel bölümlerini ve işlevlerini adlandırma, cinsellik, üreme, doğum süreci ve yetişkin cinsel davranışları ile ilgili bildiklerini tanımlama becerisidir. Doğum öncesinden, anne rahminden itibaren en başta anne-babanın ve çevrenin etkisiyle çocuklar cinsel bilgi toplamaya başlarlar.

Çocuklar bedenlerindeki değişim süreçlerini merak ederler, büyüyen bedenlerini bilmek ve keşfetmek isterler. Öğrenmenin en hızlı olduğu, çocuğun ailesel ve çevresel faktörlerden en çok etkilendiği dönem, erken çocukluk dönemi ya da okul öncesi dönem olarak adlandırılan 0-6 yaş dönemidir. Çocuğun bu dönemde öğrendiği davranışlar, kazanılan alışkanlıklar ve tutumlar çoğu zaman hayatı boyunca devam ettiği için bu dönem “kritik dönem” olarak bilinmektedir. Bu dönemde başlayan cinsel merak yaklaşık olarak üç yaş civarında belirginleşmektedir. Bu nedenle cinsel eğitime erken yaşlarda başlanmalıdır.

Cinsel eğitim çocuğun her yönden sağlıklı bir yaşam sürmesi açısından çok önemli bir konudur. Ne yazık ki ülkemizde ebeveynlerin çoğunun cinsel eğitimi çocuklarına nasıl, ne zaman ve ne şekilde verecekleri hakkında yeterli bilgisi bulunmamaktadır. Bir kısım ebeveyn bu durumu ayıp, günah ve utanılacak bir durum şeklinde tariflemektedir. Bir kısım ebeveyn de çocuğa erken yaşta cinsel eğitim vermenin çocuğun cinsel dürtülerini ve uyarılmasını arttırabileceğine

¹ Uzm. Dr., Dr. Ekrem Tok Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastalıkları Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Polikliniği, asiyearici@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-2508-7125

hem yeterli bilgiye sahip olmalı hem de hangi bilgiyi nerede, ne zaman ve nasıl aktaracağını bilmelidir. Bilgilendirme sürecindeki eksikliklerin ve / veya hataların çocuğun hayatı boyunca devam edebileceği akılda tutulmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Aydoğdu, F. (2017). Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Gelişimi Ve Cinsel Eğitim. *Aynal*. Ö. Ş. Editör. *Çocuk Gelişimi*, 1-2.
2. Ayyıldız, E., Yalçın, S., Usba, U. H., Abacı, O., Neydim, Y. D. D. N., Sarı, U. S. Ç., ... & Öngider, N. (2011). Editör: Prof. Dr. Mücella Ormanlıoğlu Uluğ Uzm. Gülçin Karadeniz.
3. Bayhan, N., & Artan, İ. (2004). *Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi*.
4. Bayhan, P. S. (2005). Artan İ. *Çocuk gelişimi ve eğitimi (Child development and education)*. İstanbul: Morpa kültür yayımları.
5. Beyazıt, U., & Ayhan, A. B. Sexual Education İn Preschool Period. *Education İn The 21st Century: Theory And Practice*, 696.
6. Brilleslijper-Kater, S. N., & Baartman, H. E. (2000). What do young children know about sex? Research on the sexual knowledge of children between the ages of 2 and 6 years. *Child Abuse Review: Journal of the British Association for the Study and Prevention of Child Abuse and Neglect*, 9(3), 166-182.
7. Bulut, S. (2007). Çocuk cinsel istismarı hakkında bir derleme. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(28), 139-156.
8. Chamidah, A. N., & Jannah, S. N. (2017, September). Parents perception about sexual education for adolescence with autism. In *9th International Conference for Science Educators and Teachers (ICSET 2017)* (pp. 87-91). Atlantis Press.
9. Charlesworth, R. (2016). *Understanding child development*. Cengage learning.
10. Chrisman, K., & Couchenour, D. (2002). *Healthy Sexuality Development: A Guide for Early Childhood Educators and Families*. NAEYC, PO Box 932569, Atlanta, GA 31193-2569.
11. Coleman, H., & Charles, G. (2009). Sexual Development and Behavior in Children. *National Child Traumatic Stress Network*, 1(1), 1-8.
12. Çağdaş, A., & Seçer, Z. Ş. (2005). *Anne-baba eğitimi*. Eğitim Kitabevi.
13. Çakmak, S., & Çakmak, S. (2011). Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarda Cinsel Eğitim Uygulamaları.
14. Çetin, S. K., Bildik, T., Erermis, S., Demiral, N., Özbaran, B., Tamar, M., & Aydin, C. (2008). Erkek Ergenlerde Cinsel Davranış ve Cinsel Bilgi Kaynakları: Sekiz Yıl Arayla Değerlendirme. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(4).
15. Çetin, Z., Yükselen, A., & Doğan, Ö. Zihinsel Engelli, Normal Gelişim Gösteren Ye Korunmaya Muhtaç Çocukların Cinsiyet Rollerini Algılamalarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. *Toplum Ve Sosyal Hizmet*, 16(1), 61-78.
16. Pelin, D. A. Ğ., & Aksu, G. G. (2020). Childhood masturbation behavior: symptom or disorder?. *Cukurova Medical Journal*, 45(3), 963-970.
17. de Graaf, H., & Rademakers, J. (2011). The psychological measurement of childhood sexual development in Western societies: Methodological challenges. *Journal of Sex Research*, 48(2-3), 118-129.
18. DeLamater, J., & Friedrich, W. N. (2002). Human sexual development. *Journal of sex research*, 39(1), 10-14.
19. Derneği, P. (2018). *Çocukta Mahremiyet Eğitimi*.
20. Eliküçük, A. (2011). Anne-Babalara Uygulanacak Cinsel Gelişim Eğitiminin 6 Yaş Çocukları Bulunan Ebeveynlerin Bilgi Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi.
21. Eliküçük, A., & Sönmez, S. (6). 6 Yaş Çocuklarının Cinsel Gelişim Ve Eğitimiyle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 25(25), 45-62.

22. Green, M. G., & Piel, J. A. (2015). *Theories of human development: A comparative approach*. Psychology Press.
23. Güneş, A. (2015). Nezaket ve zarafet için mahremiyet eğitimi. *İstanbul: Timaş Yayınları*, 37.
24. Güzelyurt, T., & Özkan, Ö. (2018). Ailede Yaşanan Değişimler: Çocuk Kitaplarına Yönelik Bir İnceleme. *Çocuk Edebiyat Ve Dil Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-19.
25. Harris, R. H., & Emberley, M. (2010). *Let's Talk about Sex*. Walker.
26. Konuk, R. (2003). Okul Öncesi Dönem Çocuğunun Cinsel Gelişimi ve Eğitimi. *Yüksek Lisans*.
27. Kurtuncu, M., Akahn, L. U., Tanir, I., & Yildiz, H. (2014). PO-0870 The Sexual Development And Education Of Preschool Children: Knowledge And Opinions From Doctors And Nurses.
28. Lamb, S., & Coakley, M. (1993). "Normal" childhood sexual play and games: Differentiating play from abuse. *Child Abuse & Neglect*, 17(4), 515-526.
29. Month, A. (2013). An overview of healthy childhood sexual development.
30. Moore, M. J., & Rienzo, B. A. (2000). Utilizing the SIECUS guidelines to asses sexuality education in one state: content scope and importance. *Journal of School Health*, 70(2), 56-60.
31. Murphy, N. A., Elias, E. R., & Council on Children With Disabilities. (2006). Sexuality of children and adolescents with developmental disabilities. *Pediatrics*, 118(1), 398-403.
32. Özkızıklı, S., & Okutan, N. Ş. (2014). Bebeklik ve okul öncesi dönemde cinsel gelişim ve eğitim. *Her yönüyle okul öncesi eğitim cinsel gelişim ve eğitim*, 319-332.
33. San Bayhan, P., & Artan, İ. (2004). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. Morpa Kültür Yayınları.
34. Sevim, J. (2002). *Anne bu ne?: çocuğun ve ergenin cinsel eğitimi*. Remzi Kitabevi.
35. Semerci, B. (2008). Çocuklarımızla cinsellik hakkında nasıl konuşalım. *Bebeklikten Gençliğe Cinsellik, Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şrt, İstanbul*.
36. Tuğrul, B., & Artan, İ. (2001). Çocukların Cinsel Eğitimi İle İlgili Anne Görüşlerinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20).
37. Tuzcuoğlu, N., & Tuzcuoğlu, S. (2004). Anne Ben Nasıl Doğdum. *Morpa Yayınları, İstanbul*.
38. Vlachou, M., Andreou, E., Botsoglou, K., & Didaskalou, E. (2011). Bully/victim problems among preschool children: A review of current research evidence. *Educational Psychology Review*, 23(3), 329-358.
39. Yurtbay, T., & Görker, I. (2004). Çocukluk Masturbasyonu Olgularının Duygusal Ve Davranış Sorunları İle Annelerinin Tutum Ve Ruhsal Belirtileri Arasındaki İlişki. *Çocuk Ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 11(2), 65-74.